

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЧЛЕН НА "EUROPEAN DISABILITY FORUM"

Национален център за обучение, квалификация,
информация и консултации на инвалиди

година XXVIII
февруари 2018 год.

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

I. На 2 февруари т.г. в София се проведе среща относно проучване на Агенцията на Европейски съюз за основните права (FRA) за правото на хората с увреждания да живеят независимо и да бъдат включени пълноценно в общността. Поети задължение за деинституционализация, финансиране и резултати - къде сме сега и къде трябва да стигнем.

Многогодишният изследователски проект е започнал през 2014 г. и е реализиран от FRA. Той е съставен от три взаимно свързани дейности:

- идентифициране на видовете институции и услуги в общността за хора с увреждания в 28-те държави - членки на ЕС;
- разработване и прилагане на индикатори за спазване на човешките права, които да подпомогнат оценката на прогреса при реализирането на това право;
- провеждане на теренно изследване в пет държави - членки на ЕС - България, Ирландия, Италия, Словакия и Финландия - с цел да се разберат по-добре факторите, които помагат и пречат на деинституционализацията.

Дискутираха се резултатите и препоръките в докладите на ФРА, публикувани през октомври 2017 г.:

- за плановете и задълженията по деинституционализация;
- за финансирането и въздействието, което те оказват върху хората с увреждания.

Участниците бяха поканени да помислят за резултатите, представени в докладите и да споделят по какъв начин могат да бъдат решени някои от описаните в тях предизвикателства, за да се стане деинституционализацията реалност в България.

На срещата присъстваха политици от национално и местно ниво, доставчици на услуги, представители на национални органи за човешките права, организации на гражданското общество, хора с увреждания и представители на академичните среди. Определени бяха и ключови мерки за реализирането на деинституционализацията в България и отговорните участници за нейното изпълнение.

II. Всеки български град с над 50 000 жители може да кандидатства в **конкурса за Достъпен европейски град 2018 г.** Краен срок за участие е 11 септември 2018 г.

Инициативата се организира от Европейската комисия съвместно с Европейския форум за хората с увреждания за осма поредна година. Целта на инициативата е да се даде гласност на усилията на общините да направят европейските градове по-достъпни и по-добри места за живот и работа както за хора с увреждания, така и за възрастни хора. Тази година ще бъдат оценявани усилията на местните власти да направят полесен достъп до обществени и частни жилищни сгради, детски площадки, работна среда, обществен транспорт и комуникационни технологии. Победителите ще бъдат наградени по време на официална церемония по случай Международния ден за хората с увреждания, която ще се проведе в Брюксел, Белгия. Конкурсът се провежда във връзка с ангажиментите на държавите-членки за прилагане на Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН, тъй като достъпността е един от стълбовете на Европейската стратегия за хора с увреждания на Европейския съюз „За Европа без бариери“.

III. BG05M9OP001-2.008 “ПОДКРЕПА ЗА ЛИЦАТА С УВРЕЖДАНИЯ”

Шест общини са допустими кандидати по процедурата – Плевен, Русе, Варна, Бургас, Пловдив и Столична община, а партньори могат да бъдат доставчици на социални услуги и неправителствени организации. Процедурата цели да осигури качествена грижа за хора с тежки увреждания и техните семейства, като бъдат създадени центрове за комплексна подкрепа. Стремешът е чрез осигуряването на новия тип услуги да бъде дадена възможност близките на тези хора да се върнат или да започнат работа. От новите услуги ще могат да се възползват лица над 18-годишна възраст с увреждания, включително с тежки множествени увреждания в риск и техните семейства, както и такива, които ползват резидентни услуги и техните семейства.

Пълният комплект Условия за кандидатстване е публикуван на <https://eumis2020.government.bg>

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

I. Съгласно действащата до 31.12. 2015 г. нормативна уредба възможността лицата на които са отпуснати пенсии за осигурителен стаж и възраст, или за инвалидност поради общо заболяване, трудова злополука или професионална болест да могат да поискат изчисляване на пенсията от друг тригодишен период до 01.01.1997 година, ако това е по-благоприятно за тях. Тази възможност се предвиждаше в текста на чл. 21, ал. 3 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС). В тази разпоредба нямаше ограничение колко пъти да се преизчислява пенсията на това основание, а така също липсваше ограничение във времето, когато можеше да бъде извършено преизчислението.

С § 25 от Закона за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване

(ЗИДКСО) е създадена нова разпоредба на чл.70, ал. 14 от кодекса, с която се въвежда краен срок в който задължително трябва да се упражни някакво право, в който лицата могат да да поискат преизчисляване на пенсията им от осигурителен доход за друг тригодишен период преди 01.01. 1997 г. Срокът е 12 месечен и започва да тече от влизане в сила на разпореждането за отпускане на пенсията в действителен размер. Подобно ограничение във възможността за смяна на тригодишната база е въведена и по отношение на лицата, които имат отпуснатата пенсия с разпореждане, влязло в сила от 31. 12. 2015 г. Съгласно § 52 от преходните и заключителни разпоредби на ЗИДКСО, те можеха да упражнят правото си да поискат преизчисление на пенсията си от осигурителен доход за друг тригодишен период преди 01.01. 1997 г., в периода до 31.12. 2016 г. След тази дата правото им се погасява.

II. Националният осигурителен институт (НОИ) определи поредния средномесечен осигурителен доход, както следва:

--по чл. 70 ал. 4 на КСО за месец декември 2017 г. в размер на 888.10 лв., който служи са определяне на индивидуалния пенсионен коефициент;

- по чл. 70 ал. 2 на КСО за периода 01.01. 2017 г. до 31. 12. 2017 г. в размер на 821.51 лв., който служи за изчисляване размера на ново отпуснатите пенсии с начална дата през м. януари 2018 г.

III. На 19.02.2018 г. Съюз на инвалидите в България, на основание чл.53 от Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания, подписа договор с Агенция за хората с увреждания за целеви финансови средства в размер до 800 000 лева. Те са предназначени за изплащане на целева помощ за придружител на трудноподвижни лица над 90% трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане, нуждаещи се от чужда помощ. Размерът на помощта е до 10 часа годишно в размер на 5 лв. на час и се предоставя на лицата за посещенията им с придружител в държавни, общински, образователни, културни и други институции, здравни и лечебни заведения.

За повече информация и кандидатстване за помощта всички трудноподвижните лица, отговарящи на условията, могат да се обърнат към териториалните структури на Съюза на инвалидите в България. Получаването на помощта е независимо дали правоимащите членуват в СИБ, нито е свързано с бъдещо тяхно членство в СИБ.

На интернет страницата на СИБ <http://www.disability-bg.org> може да намерите актуални образци на необходимите документите за кандидатстване: Молба-декларация и служебна бележка.

IV. В ДВ бр. 91 от 14.11.2017 г. е публикуван Закон за изменение и допълнение на Закона за интеграция на хората с увреждания. Месечна добавка за социална интеграция на хора с трайни увреждания над 18-годишна възраст ще се отпуска въз основа на подадено заявление-декларация за изготвяне на социална оценка. По

този начин част от декларациите се обединяват в една. За получаването на месечна добавка за диетично хранене и лекарствени продукти на лицата с трайни увреждания над 18-годишна възраст със 71 и над 71 на сто намалена работоспособност отпада изискването да представят медицинско удостоверение от общопрактикуващ лекар.

На директорите на дирекциите "Социално подпомагане" или оправомощени от тях длъжностни лица се осигурява безплатен достъп до Национална база "Население" и при необходимост да се изисква по служебен път информация от държавни и общински органи, като те са длъжни да я предоставят безплатно в 14-дневен срок от датата на искането. По този начин ще се намали броят на изискваните от гражданите документи, ще се създаде правна сигурност и ще се намали възможността за дублиране на социални плащания и за злоупотреби със социални права, съответно многократно упражняване на социални права без правно основание.

Социалната оценка ще се извършва и по искане на директор на специализирана институция или социална услуга - резидентен тип, в които са настанени деца с увреждания.

Социалната оценка вече няма да включва мотивирано предложение за отпускане на целева помощ за изработване и/или покупка на помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания и медицински изделия. Назначаването на помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания и медицински изделия се извършва от органите на медицинската експертиза - ЛКК, ТЕЛК/НЕЛК, а условията и редът за отпускане на целевата помощ са уредени в Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания..

Измененията влизат в сила от 1 януари 2018 г.

Международно сътрудничество

I. На 5 февруари т.г. в ЦУ на СИБ се състоя **среща на д-р Бернард Бусутил, председател на Комисия за защита на хората с увреждания в Малта с председателя на СИБ г-н Красимир Коцев и експерти от СИБ**. Гостът бе на посещение у нас по покана на президента на България Румен Радев с делегация от Малта.

На срещата бяха обсъдени въпроси относно законодателството, трудовата заетост и проблемите на хората с увреждания в двете страни. От особен интерес бяха разговорите относно органите за координация и независим мониторинг, както и механизмите за прилагане на чл. 33 от Конвенцията за правата на хората с увреждания в Малта и у нас.